

เทศน์อบรมคณะท่านพระอาจารย์แบน ณ วัดป่าบ้านตาด

เมื่อบายวันที่ ๑๙ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๔๘

ทรงมรรคทรงผลได้จากภาคปฏิบัติ

หนังสือก็เล่มใหญ่ ๆ หนา ๆ เสียด้วย ใครที่ยังไม่ได้เอาไป เอาไปเฉพาะผู้จำเป็นที่จะอ่านจริง ๆ รับไปสู่มสู่มหัวเราไม่ยากให้นะ เพราะเราเทศน์เราไม่ได้เทศน์สู่มสู่มหัว ฟังแต่ว่าเขา (คุณเพาพงา) จะมาหาเรา เราพูดไว้เป็นสองพัก นี้เจ้าของหนังสือเล่มนี้ที่เราเทศน์จนเป็นหนังสือชุดเตรียมพร้อมและศาสนาอยู่ที่ไหน ขึ้นมาสองเล่มหน้าด้วยกัน เขามาด้วยความตั้งอกตั้งใจตั้งที่พูดแล้ว ทีนี้เราก็สงเคราะห์เขาด้วยความตั้งใจเต็มเม็ดเต็มหน่วย ในชีวิตของเราก็มีเท่านั้น คงจะไม่มีซ้ำอีกแหละต่อไปนี้

หนังสือเล่มนี้เราเทศน์ด้วยความตั้งใจจริง ๆ สมเหตุสมผล เพราะฉะนั้นบรรดาพี่น้องทั้งหลายผู้ใดที่รับไปขอให้ตั้งใจฟังตั้งใจอ่านจริง ๆ ให้เข้าถึงใจ ธรรมนี้สมบูรณ์อยู่แล้วในนั้น ขอให้ไปฟัง ประพฤติปฏิบัติตัวให้เป็นไปตามนั้น ตามกำลังศรัทธาของเราที่จะคืบคลานไปได้มากน้อยเพียงไร ให้พากันตั้งใจปฏิบัติตามธรรมนี้ ศาสนาเจริญจะเจริญที่ใจของพี่น้องทั้งหลาย ศาสนาเจริญเมื่อนั้นเมื่อนี้เอาเป็นที่รวมของผู้บำเพ็ญธรรมต่างหาก ความเจริญที่แท้จริงศาสนาเจริญที่หัวใจ ไม่ใช่เจริญที่ไหน เสื่อมที่หัวใจให้พากันตั้งอกตั้งใจ

วันนี้บรรดาพี่น้องลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลายมาเยี่ยม มาถวายไทยทาน แล้วก็ป็นโอกาสอันดีงามที่เราจะได้ฟังอรรถพิงธรรม สนทนาปราศรัยข้ออรรถข้อธรรมที่เป็นข้อข้องใจตรงไหนก็จะได้ออกเข้าใจต่อกันไป พระเถระเรามีจำนวนมาก พระนี้แลเป็นผู้นำของศาสนาเป็นต้นมา ตั้งแต่พระพุทธเจ้าของเรา ต่อมาก็เป็นสาวก สาวกตั้งใจปฏิบัติจริง ๆ บรรลุมรรคผลนิพพาน จนกลายเป็นสาวกอรหันต์ เป็นสงฆ์ สรรณ คัจฉามิ ของโลกทั้งหลายทั่ว ๆ ไป จนกระทั่งถึงทุกวันนี้ เพราะพระเป็นผู้นำ

พระนั้นแหละเป็นสำคัญมากในทางศาสนา เพราะพระเป็นแนวหน้า เป็นผู้ตั้งใจปฏิบัติเพื่อมรรคผลนิพพานอย่างแท้จริง และปฏิบัติตนเต็มอรรถเต็มธรรม เต็มสติกำลังความสามารถของตนด้วยกัน ผลก็ปรากฏขึ้นดังครั้งพุทธกาลท่าน ครั้งพุทธกาลกับสมัยปัจจุบันนี้ธรรมเป็นอกาลิโก ให้ผลเสมอดันเสมอปลายเหมือนกันหมด จึงเรียกว่า อกาลิโก ไม่มีกาลสถานที่เวลาเวลาทำลายได้เลย ขอให้มีการปฏิบัติเถิด ดังพระพุทธเจ้าประทานพระโอวาทแก่พระอานนท ที่ซึ่งไปทูลขออาราธนาพระองค์ให้ทรงพระชนมายุอยู่เป็นเวลานาน

พระองค์ก็บอกว่าเราได้เทศน์ว่าการไว้หมดทุกสิ่งทุกอย่างแล้ว ในตัวของเราก็คือพูดเป็นภาษาโลกเราก็เรียกว่ายังเหลือแต่กองกระดูกเท่านั้นแหละ ส่วนอรรถส่วนธรรมเราได้เทศน์ว่าการไว้หมด ไม่มีอะไรเหลือแล้ว จากนั้นมาก็รวมลงว่า พระธรรมและ

พระวินัยนั้นแล จะเป็นศาสดาของพวกเธอทั้งหลายแทนเราตถาคตเมื่อเราผ่านไปแล้ว คือธรรมเหล่านี้เป็นสวากขาตธรรมที่ท่านตรัสไว้ชอบเรียบร้อยแล้ว ยิ่งแต่ผู้ปฏิบัติตามเท่านั้นจะมีแห่งนักเบาแคไหนในการปฏิบัติของตน ผลจะได้ขึ้นมาตามเหตุนั้นแล

นี่ท่านทรงประทานพระโอวาทอันนี้ไว้ คือมอบศาสดาไว้กับศาสนธรรม คือพระธรรมและพระวินัย เป็นองค์แทนของศาสดา เป็นผู้ชี้แนะแนวทางแทนองค์ศาสดาเวลาท่านปรินิพพานไปแล้ว เพราะฉะนั้นเราขอให้ยึดหลักธรรมหลักวินัยเป็นหลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติในการระลึกถึงองค์ท่านภายในจิตใจของเราอยู่ตลอดเวลา ก็เท่ากับเราได้ตามเสด็จพระพุทธเจ้าอยู่ตลอดเวลาอันนั้นแล พระพุทธเจ้าคือหลักธรรมหลักวินัย ผู้ปฏิบัติใกล้ชิดติดพันกับหลักธรรมหลักวินัยอยู่ตลอดไป ก็เท่ากับผู้ตามเสด็จพระพุทธเจ้าตลอดไป และจะตักดวงเอามรรคผลนิพพานเช่นเดียวกันกับครั้งพุทธกาล

ไม่มีอะไรผิดแปลกกัน ครั้งพุทธกาลกับสมัยปัจจุบันนี้ จะดำเนินไปตามอรรถธรรมที่ทรงแสดงไว้ด้วยทั้งหมด มรรคผลนิพพานก็จะเกิดขึ้นจากธรรมทั้งหลายที่เราได้ยินได้ฟัง ศึกษาปรารภกับธรรมทั้งหลายเข้ามาสู่หัวใจของเรา แล้วให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ เฉพาะอย่างยิ่งพระเราให้มุ่งหน้ามุ่งตาปฏิบัติ อย่าสนใจกับกิจการงานอะไรในโลกสงสาร เป็นเรื่องของเขา เรื่องของเรามีแต่ธรรมมีแต่ธรรม เต็มไปในความเคลื่อนไหวของเรา ออกมาจากใจ ใจก็เป็นธรรม เคลื่อนไหวออกมาจากใจก็เป็นธรรม เป็นวินัยตลอดไป มีหิริโอตตปปะประจําตัว ความสะดุ้งกลัวต่อบาปต่อกรรมอยู่ตลอดเวลา สํารวมตนอยู่เสมอ ปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามอรรถธรรมของพระพุทธเจ้า

ส่วนพระวินัยนั้นเป็นรั้วกันสองฟากทาง ห้ามไม่ให้ข้ามออกไป ใครข้ามพระวินัยออกไปก็เรียกว่าออกนอกกลุ่มนอกรทาง จะตกเหวตกบ่อโดยถ่ายเดียวเท่านั้น ไม่มีทางที่จะเจอมรรคผลนิพพานได้ ผู้ปฏิบัติตามหลักพระวินัยสองฟากทางไม่ข้ามไม่เกิน เดินตามธรรม ... ตามธรรมก็สติธรรม ปัญญาธรรม วิริยธรรม ชันติธรรม เหล่านี้เป็นต้น นี่คือธรรมเรียกว่าความพากเพียรทางด้านจิตใจของเรา อยู่โดยสมํ่าเสมอด้วยสติเป็นเครื่องกำกับแล้ว ก็เท่ากับเรานี้ตามเสด็จพระพุทธเจ้าอยู่ตลอดเวลา และมรรคผลนิพพานก็อยู่กับตรงนี้ ไม่อยู่ตรงไหน

อย่าไปเข้าใจว่านิพพานอยู่ที่นั่น สวรรค์อยู่ที่นี้ อยู่ที่ผู้บำเพ็ญนี้แลจะเป็นผู้เจอมรรคผลนิพพาน เจอที่ผู้ปฏิบัติคือจิตของเราแน่ละ ชักพอกไปโดยลำดับ ควรแก่ธรรมชั้นใด มรรคผลนิพพานจะเป็นขึ้นมาโดยลำดับลำดับตาภายในจิตใจของเรา ให้พากันตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ พระฝ่ายปฏิบัติของเรานี้แลเป็นฝ่ายที่ไว้ใจได้ทุกวันนี้ เราไม่ได้ยกได้ยอได้เหยียบสถานที่ใด บุคคลผู้ใด เราพูดตามหลักของศาสนาที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้แล้วว่าการปฏิบัติ ปฏิบัติอย่างไร

สุปฏิปันโน ก็คือพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ตรงตามหลักกรรมหลักวินัย อูชู ปฏิปันโน ตรงไปตรงมา ไม่เห็นแก่โลกามิสใด ๆ เข้ามาเย้ยหรือหลอกลวงต่าง ๆ ไม่ห้วนไม่ไหว ญาติปฏิบัติเพื่อความรู้แจ้งเห็นจริงในธรรมทั้งหลาย มีมรรค ผลนิพพานเป็นสำคัญ สามจีปฏิบัติปันโน ปฏิบัติสมควร นำกราบไหว้บูชา เป็นขวัญตา ขวัญใจแก่โลกสงสาร ใครได้มองเห็นพระเจ้าพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติด้วยธรรมสองสามข้อนี้ แล้ว จะเป็นผู้ร่วมเย็นภายในจิตใจ

จากนั้นไปท่านก็ว่า เอส ภควโต สวากสงฺโฆ คือท่านเหล่านี้เองเป็นสาวกของ พระพุทธเจ้า และ ปุณฺณกุเขตต์ โลกสุส ท่านเหล่านี้และจะเป็น ปุณฺณกุเขตต์ เป็นเนือนา บุญของโลกที่ไพบุลย์ที่สุดภายในองค์ท่าน ผู้ใดมาบำเพ็ญมากน้อยได้ผลเป็นที่พอใจ เหมือนกับเนือนาที่มีปุ๋ยเต็มอยู่ในเนือนาที่ดินดี ปลุกสิ่งใดขึ้นมา ก็มีผลออกงามไพบุลย์ ขึ้นมา เป็นดอกเป็นผลขึ้นมาเต็มเม็ดเต็มหน่วย

นี่ท่านผู้ใดหว่านทานการบริจาคลงไปถึงเนือนาบุญของโลก ก็คือพระเจ้า พระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบนี้แล้วจะได้ผลเป็นที่พอใจ เป็นลำดับลำดาไป เหมือนกับ เขาทำนาที่มีปุ๋ยเต็มตัวอยู่ภายในนาอันนั้นแล้ว ดอกผลก็เป็นทีพอใจของผู้ปลูกผู้หว่านลง ไป เขาได้เห็นพระเจ้าพระสงฆ์เขาก็ยินดีแล้ว พอใจแล้ว เพราะพระเจ้าพระสงฆ์เป็นเนือ นาบุญ ไม่ใช่เนือนาบาป เนือนารกอเวจี อย่างนั้นมิถมไป พระสงฆ์เป็นเนือนาบุญก็มี เป็นเนือนาบาปก็มี ทุกวันนี้มันจะกลายเป็นเนือนาบาปมากกว่ายิ่งกว่าเนือนาบุญ

มองเห็นพระจนจะมองดูกันไม่ได้แล้วนะเวลานี้ เพราะฉะนั้นเราอย่าให้เป็น เช่นนั้น มองเห็นกันให้เห็นด้วยความยิ้มแย้มแจ่มใสสดชื่นด้วยศีลด้วยธรรม และการ ปฏิบัติดีของกันและกัน การสนทนาปราศรัยเรื่องอรรถเรื่องธรรมก็เป็นทีปลื้มอกปลื้ม ใจ เพิ่มกำลังจิตใจต่อกันและกันจากการสนทนาปราศรัยซึ่งกันและกัน ให้เป็นพระสงฆ์ อย่างนั้นนะ พระสงฆ์เหล่านี้จะเป็นเนือนาบุญของโลกตลอดไป คำว่าเนือนาบุญนี้ เรียกว่ากาลิโกเหมือนกัน ไม่มีกาลสถานที่เวล่ำเวลา ขอให้ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตาม อรรถธรรมก็แล้วกัน

กิเลสอยู่ภายในจิตใจ และธรรมก็อยู่ภายในจิตใจ ชำระกิเลสออกจากจิตใจด้วย อรรถด้วยธรรมชนิดเดียวกัน เครื่องแก้กิเลสคือธรรม ธรรมพระพุทธเจ้าแก้กิเลสในครั้ง นั้นนั้นใด ธรรมสมัยปัจจุบันนี้ก็แก้กิเลสเช่นเดียวกันนั้น ไม่ผิดแปลกจากกัน จึงขอให้ พากันนำธรรมนี้ไปปฏิบัติตนให้ดี ทางด้านจิตตภาวนาเป็นสำคัญมาก เรื่องจิตตภาวนา นี้ขอให้ทุกๆ ท่านมีความใกล้ชิดสนิทติดพันกับสติให้ดี การภาวนาถือสติเป็นพื้นฐาน ถ้าสติไม่ดีผลที่ได้ก็เลื่อนๆ ลอยๆ ถ้าสติดีแล้วผลเข้มข้นๆ อยู่ภายใน สดชื่นๆ มีรสมี ซาติตลอดเวลา

จิตที่ยังตั้งตัวไม่ได้สติจับเข้าไปกับคำบริกรรม เพื่อให้จิตเกาะคำบริกรรม สติติดแน่นกันอยู่แล้วจะตั้งตัวได้เป็นความสงบเย็นใจ เมื่อตั้งตัวไปตลอดด้วยสติตั้งแล้ว ความสงบนี้จะมีความแน่นหนามั่นคงยิ่งขึ้น จนกลายเป็นสมาธิขึ้นมา สมาธิคือความแน่นหนามั่นคงของใจ สมณะคือความสงบของใจในขั้นเริ่มแรก โดยอาศัยจิตตภาวนา มีสติเป็นพื้นฐาน นำคำบริกรรมมาติดแน่นกับตนกับใจของเรา ไม่ให้คิดปรุงแต่งไปด้วยเรื่องใด

ความคิดความปรุงของจิตนั้นแลเป็นทางของกิเลส มันไหลออกจากความคิดปรุง ท่านว่า อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา อวิชชาเป็นเครื่องหนุนตันจิตออกมาให้อยากคิดอยากปรุง อยากรู้อยากเห็น อยากก็ประเภทไม่มีประมาณจากอวิชชาที่พาให้อยากสังขารก็คิดเพื่อความอยากความทะเยอทะยานไม่หยุดไม่ถอย นี่เรามีภาวนาอยู่ในจิตใจ ปิดช่องนี้ให้ดี อย่าให้สังขารของกิเลสนี้ ออก ให้เป็นสังขารของธรรมคือคำบริกรรม นี้เรียกว่าสังขารของธรรม เป็นทางเบิกกว้างเพื่อมรรคผลนิพพานออก

สติจับได้ดี สติติดแน่นอยู่กับตน ท่านทั้งหลายอย่าไปคิดอดีต-อนาคตที่โหนยิ่งกว่าปัจจุบันระหว่างกิเลสกับจิตพืดกันอยู่ภายในจิตใจนี้ เอาตรงนี้เอาปัจจุบัน มีสติอยู่ตลอดเวลา แล้วจิตใจที่จะมีความฟุ้งเพื่อเห่อเหิมจะสงบลงได้ไม่สงสัย ไม่พ่นจากสติไปได้ สตินี้เป็นธรรมที่รุนแรง เป็นธรรมที่สำคัญมากที่สุด แม้กิเลสจะเป็นคลื่นเหมือนกับทะเลหลวงก็ตาม กิเลสนี้กินไว้ได้ เช่นสังขารมันอยากคิดอยากปรุง ดันออกมาๆ เหมือนคลื่นทะเลหลวง แต่สตินี้ปิด ปิดช่องไม่ให้มันออก มันออกไม่ได้ เมื่อมันออกไม่ได้กิเลสก็ทำงานไม่ได้ แล้วไม่เผาหัวใจเรา เมื่อมันออกไปทำงานมันก็ไปกว้านเอาฟืนเอาไฟมาเผาหัวใจเรา

เมื่อสติกับคำบริกรรมติดกับจิต สำหรับผู้เริ่มบำเพ็ญนะ สติกับจิตกับคำบริกรรมติดกันแล้ว สังขารอันนี้จะไม่เกิด เกิดไม่ได้ เมื่อสังขารเกิดไม่ได้กิเลสก็เกิดไม่ได้ ถูกขังอยู่ภายในจิตใจ ที่นี้เอาธรรมะกลั่นกรองจิตใจของเราให้มีความสะอาดผ่องใส เหมือนสารส้มแกว่งลงในน้ำที่ไม่สะอาดให้สะอาดขึ้นมา นี่จิตของเรามันขุ่นมัวไปด้วยกิเลสก็เอาสารส้มคือคำบริกรรม มีสติเป็นเครื่องกำกับบังคับเอาไว้แล้วจิตของเราจะเริ่มสงบ

เมื่อไม่มีกิเลสตัวสังขารนี้ตัวสำคัญเข้ามาทวนใจแล้วจิตจะสงบ เพราะคำบริกรรมนี้เป็นธรรมที่ระงับจิตที่ฟุ้งซ่านรำคาญให้สงบลงโดยถ่ายเดียว สติกับคำบริกรรมเจริญขึ้นมามากเท่าไร นี่เป็นธรรมที่ระงับดับกิเลสทั้งหลายที่มันก่อทวน แล้วจิตก็สงบลงๆ ด้วยดี ต่อไปนั้นจิตจากสงบนี้แล้วเป็นสมาธิขึ้นมา คือความแน่นหนามั่นคงของใจ ที่แรกมันอยากคิดอยากปรุงอยู่ตลอดเวลา เอาสังขารที่ว่าคำบริกรรมนี้

เป็นสังขารฝ่ายธรรมะระดับสังขารฝ่ายกิเลสที่มันจะออกไม่ให้ออก ดันกันไว้ ต่อไปจิตก็สงบร่มเย็นขึ้นมา ร่มเย็นขึ้นมา

นี่ละใจเมื่อมีผู้อารักขา สติเป็นเครื่องอารักขา คำบริกรรมเป็นเครื่องอารักขา แล้วจิตจะสงบเย็นขึ้นมา เย็นขึ้นมาติดต่อกับสิ่งเนื่องโดยลำดับ ก็กลายเป็นจิตที่เป็นสมาธิ แน่นหนามั่นคงขึ้นไป ความคิดความปรุงทั้งหลายที่เคยอยากคิดอยากปรุงแต่ก่อนที่ยังไม่ได้รากได้ฐาน ระวังดับไป สังขารเป็นสมุทัย เมื่อจิตเป็นสมาธิแล้วมีอำนาจที่จะระงับดับสังขารทั้งหลายที่อยากปรุงอยากแต่งนั้นนี้ ไม่มี ในเวลาสมาธิมีความแน่วหนามั่นคง มีออกมาเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็เป็นความรำคาญ ไม่อยากคิดอยากปรุง เพราะจิตเสวยความสงบเย็นใจอยู่นั้นพอแล้ว

เพราะฉะนั้นผู้ที่จิตเป็นสมาธิจึงมักติดสมาธิ ไม่อยากออกทางด้านปัญญา อยู่ในสมาธิคือ เอกกัคคตาจิต เอกกัคคตารมณฺ์ มีอารมณ์อันเดียว เอกจิตมีจิตดวงเดียวรู้เด่นอยู่เพียงเท่านั้นอยู่ได้ทั้งวัน นั่งหรือเดินอยู่ที่ไหนได้สบายทั้งนั้นผู้มีจิตเป็นสมาธิ จึงไม่ อยากคิดอยากปรุง แต่ก่อนความคิดปรุงนี้มันอยากที่สุด ก่อกวนที่สุด พอจิตมีความสงบแล้วก็ระงับความคิดทั้งหลายที่เป็นสมุทัยลงได้ นี่อันหนึ่ง

พอจิตสงบลงไปเป็นสมาธิ จะเป็นสมาธิขั้นใดก็ตามเป็นโอกาสที่เราจะได้พิจารณาทางด้านปัญญา จากสมาธิแล้วให้พิจารณาทางด้านปัญญา ปัญญาคือความคลี่คลายพินิจพิจารณาในธาตุในชั้นธของเขาของเราทั่วโลกดินแดน แยกเป็น อนิจจัง ทุกข์ อนตตา อสุภะอสุภัง แล้วแต่ใครจะมีความแยกคายในทางไหน อันนี้เป็นอุบายวิธีแต่ละราย ๆ ที่จะออกพิจารณาตัวเองทางด้านปัญญา เพราะปัญญานี้กว้างขวางมาก แล้วแต่ใครจะพิจารณาทางด้านใดของปัญญา ถนัดอะไร

ในสกลกายนี้มันถนัดอะไร ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก ดับ ไต ไล่ ฟุง ทั้งหมดนี้มันถนัดอะไร ให้พิจารณาให้มาก และมันจะลุลกลามกันไปหมดทั่วสรรพางค์ร่างกายทั้งของเขาของเรานั้นแหละ แล้วจิตจะค่อยคลายอุปาทานความยึดมั่นถือมั่นเข้ามาโดยลำดับ ๆ ภาวะคือความหนักหน่วงถ่วงใจจากอุปาทานก็เบาลงไป ๆ ทีนี้ปัญญาเราพิจารณาเรื่อย เวลาจิตเหน็ดเหนื่อยเมื่อขี้ในการพิจารณาทางด้านปัญญาแล้ว ให้ย่อนเข้ามาสู่สมาธิ อบรมสมาธิให้แน่วหนามั่นคงอยู่ตามเดิม เข้าสู่ความสงบ นี้เรียกว่าพักงาน พักงานก็พักกับสมาธิ หยุดงานไม่ยุ่งไม่คิดไม่ปรุงเรื่องราวอะไรทั้งหมด แม้ปัญญาก็ไม่ใช้เวลาเข้าสู่สมาธิ เรียกว่าพักงาน

ทีนี้พอจิตใจได้พักงานแล้วมีความสง่าผ่าเผย กระทบกระเปาะอยู่ภายในจิตนั้นแหละ เหมือนถอดเสื้อถอดหมาม ว่างจากการจากงานทั้งหมด นี่จิตเสวยความสุขในสมาธิจากการพักงาน พอหลังจากนั้นจิตมีกำลังแล้วให้ออกก้าวเดินทางทางด้านปัญญา เวลาออกทางด้านปัญญาไม่ต้องหวังสมาธิ ให้ตั้งหน้าตั้งตาทำปัญญา พินิจพิจารณาด้วย

ความแสบคาย ใครจะแสบคายในทางใด ๆ ให้พิจารณาซ้ำ ๆ ซาก ๆ หลายตลบทบทวน เหมือนเขาคราดนา คราดไปคราดมาจนกระทั่งมูลคราดมูลไถนั้นแหลกละเอียด ควรแก่การปัดดำแล้วเขาก็ปัดดำ

อันนี้การพิจารณาทางด้านปัญญาของเรา ก็เหมือนกัน พิจารณาทบทวนหลายครั้งหลายหน อย่างที่ได้พิจารณาแล้วผ่านไปแล้ว อย่าเอาอย่างนั้นมาใช้ เอาความชำนาญ เอาความคล่องแคล่วว่องไวในการพิจารณาเพื่อแก้ไขกิเลส เพราะคล่องแคล่วเท่าไรกิเลสจะค่อยเบาบางไป เบาบางไป เานี้มาเป็นประมาณ แล้วเมื่อเห็นดีเห็นชอบ เมื่อยลทางปัญญาให้ย้อนเข้ามาสู่สมาธิ แล้วพิจารณาทางด้านปัญญา เกี่ยวกับเรื่องอสุภะอสุภังนี้พิสดารมาก ผากไว้ตั้งแต่เบื้องต้น ๆ หรือไม้ทั้งต้นเท่านั้นแหละ ให้ท่านทั้งหลายนำไปเจียรระโน นำไปตาก นำไปเลื่อย ไปไสกลบเหลี่ยมเอาเอง เจียรระโนเอาเอง อยากทำเป็นอะไร ๆ จากไม้ท่อนนี้ก็ให้ไปทำเอง

ปัญญาบอกไว้กลาง ๆ อย่างนี้ จะแยกแยะไปทางไหน การพิจารณาทางด้านปัญญานี้กว้างขวางมาก ใครมีนิสัยอย่างไร จะพิจารณาอสุภะอสุภังเป็นหนัง เป็นเนื้อ เป็นเอ็น เป็นกระดูก มันเด่นในทางไหนพิจารณาอันนั้นซ้ำ ๆ ซาก ๆ แล้วกระจายออกไป อวัยวะทั้งหลายจนกลายเป็นของอันเดียวกันหมด อสุภะอสุภัง **ทุกข์ อนิจจัง อนตตา** อยู่ในนี้หมด แล้วมันก็ค่อยปล่อยไป ๆ งานนี้งานสำคัญมาก งานเรื่องร่างกายสำคัญมากทีเดียว เป็นงานที่หนัก เรียกว่างานตะลุมบอนกันอย่างหนัก

พอผ่านจากงานของร่างกายนี้แล้วกลายเป็นงานอัตโนมัตติ คือความเพียร อัตโนมัตติพิจารณาปล่อยวางส่วนร่างกาย เมื่อปล่อยวางส่วนร่างกายหมดแล้ว มีแต่นามธรรม เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ พิจารณาต่อไป นี่ท่านทั้งหลายจะทราบเอง เราพูดให้เพียงเป็นหัวข้อ ๆ เท่านั้น เรื่องใหญ่ที่สุดคือเรื่องพิจารณาทางด้านปัญญา เกี่ยวกับอสุภะอสุภัง **ทุกข์ อนิจจัง อนตตา** เอาให้คล่องตัวนะ

ไปที่ไหนมองเห็นอะไร ๆ ให้เป็นเหมือนกับเราเห็นตัวของเรา มองเห็นเนื้อเห็นเอ็นเห็นกระดูก มองข้างนอกข้างในเป็นเหมือนกันหมด นี้เรียกว่าชำนาญเข้าไป ๆ เมื่อชำนาญเข้าไปแล้วจิตใจมันจะหดเข้าไปสู่ตัวเองในการพิจารณาอสุภะอสุภัง เมื่อหดเข้าไปสู่ตัวเอง เห็นโทษของตัวเองที่วาดภาพต่าง ๆ ทั้ง **สุภะ อสุภะ อสุภะอสุภัง ทุกข์ อนิจจัง อนตตา** แล้วปล่อย **อสุภะอสุภัง ทุกข์ อนิจจัง อนตตา** ภายนอก มาเป็น **อนิจจัง ทุกข์ อนตตา** หรือ **อสุภะ อสุภะอสุภัง** ภายใน

พิจารณาอันนี้ก็ค่อยดับลงไป ตั้งอันนี้เป็นการฝึกซ้อม จากอสุภะส่วนหยาบคือร่างกายมาเป็นอสุภะส่วนละเอียดเข้าสู่ร่างกาย ตั้งขึ้นมาพิจารณาแล้วย้อนเข้ามาสู่จิต จิตเป็นอสุภะเอง ทั้งสุภะ ทั้งอสุภะ ทั้งอนิจจัง **ทุกข์ อนตตา** เสียเอง เมื่อจิตเข้ามาเป็นก็ปล่อยวางข้างนอก มาพิจารณาข้างในของตนเอง นี้เรียกว่าปัญญา เมื่อละเอียดแล้วจะ

เข้ามาสู่ใจ ไม่ไปไหนนะ เข้ามาสู่ใจ รอบคอบหมดแล้วปล่อยวางที่นี้ จากนั้นก็มีแต่นามธรรมล้วน ๆ พิจารณา เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ

แล้วเราก็ฝึกซ้อมอันนี้ละ อสุภะอสุภัง ที่มันไหลเข้ามาสู่ใจแล้วให้มันฆ่าช่องให้คล่องแคล่วว่องไว สิ่งเหล่านี้ก็จะค่อยดับไปรวดเร็ว ๆ ตั้งขึ้นมาภาพต่าง ๆ จะพิจารณาเป็น อสุภะอสุภัง ทุกข์ อนิจจัง อนตตา ไม่ได้ ไม่ทัน พอตั้งขึ้นมาแล้วดับ ตั้งขึ้นมาแล้วดับ พิจารณาไม่ทัน ๆ นี้เรียกว่ามันผ่านไปโดยลำดับอย่างนี้ ให้พากันพิจารณา จากนั้นแล้วจิตก็ว่างไปหมด พอปล่อยอสุภะอสุภังอันนี้ภายนอก ปล่อยอสุภะอสุภังภายใน จิตก็ว่าง

นี่ละการปฏิบัติภาวนาขอให้ทุก ๆ ท่านได้นำไปปฏิบัติทุกคน ถ้าเดินตามนี้แล้วไม่ผิด ว่าจะต้องเป็นผู้ทรงมรรคทรงผลภายในจิตใจของเรา ขอให้เดินตามนี้เถอะ การแสดงนี้ผมไม่สงสัยในการแสดง ถูกต้องแม่นยำไปโดยตลอด เพราะได้ผ่านมาเรียบร้อยแล้ว จึงขอให้พระลูกพระหลานนำไปปฏิบัติ สนใจทางด้านจิตตภาวนามากกว่าสิ่งอื่นใด อย่าให้งานของโลกสงสารเข้ามาคละเคล้าวุ่นวายกับงานจิตตภาวนาของเรา จะเสียไปได้อย่างง่ายดาย เพราะงานของโลกของสงสารคืองานของกิเลส มันละเอียดล่อเหมือนกันไม่ใช่เล่น ๆ มันเข้ามาเหยียบย่ำทำลายธรรมให้แตกเหลวไปได้ ถ้าผู้สติปัญญาไม่ทัน

เพราะฉะนั้นจึงบอกไว้ตั้งแต่บัดนี้อย่ายุ่งกับงานของโลก มันจะคิดเรื่องโลกเรื่องสงสารอันใดเปิดออก ๆ นั้นเป็นงานวิภูวน งานเกิดงานตายกองกัน งานที่เราแก้สิ่งเหล่านี้เป็นงานวิภูวนะ ที่จะสลัดปิดทั้งความตายกองกันนี้ออก เป็นนิพพานขึ้นมาสด ๆ ร้อน ๆ ภายในจิตใจของผู้ปฏิบัติ ให้พากันตั้งอกตั้งใจอย่างนี้ เวลานี้มันจะไม่มีแล้วนะผู้ทรงมรรคทรงผล เพราะไม่มีผู้ปฏิบัติ อ่านหนังสือก็อยู่ในคัมภีร์ กลายเป็นนอนแทะกระดาษไปหมด ไม่มีใครสนใจจะนำมาปฏิบัติ

สุดท้ายก็เอาความรู้ที่เรียนมาจำมานั้นว่าเป็นมรรคเป็นผลเสียเอง ทั้ง ๆ ที่ไม่เป็นมรรคเป็นผล แล้วแก้กิเลสตัวเดียวก็ไม่ได้จากความจำ มันก็เหมาเอานั่นว่าเป็นมรรคเป็นผล เรียนได้ชั้นนั้นชั้นนี้ ก็เอาชั้นนั้นชั้นนั้นมาเป็นมรรคเป็นผล กิเลสไม่ถลอกปอกเปิกแม้แต่ตัวเดียว มันมาว่ากันลม ๆ แล้ง ๆ สำคัญกันลม ๆ แล้ง ๆ เท่านี้เอง การปฏิบัตินี้พิจารณาอย่างไรมันรู้จริง ๆ รู้ภายในจิตใจ ดังที่แสดงมาแล้วนี้ จะเป็น สนุทธิภูริโก ๆ รู้จำเพาะ ๆ เข้าไปโดยลำดับ ละเอียดเข้าไป ๆ นี้เรียกว่ารู้ความจริง

รู้ความจำเป็นอย่างหนึ่ง ที่เราเรียนมาเป็นความจำ นำเข้ามาปฏิบัติให้เป็นความจริงขึ้นมา ถ้ามีแต่ความจำอย่างเดียวก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร กลายเป็นนอนทงทอง หรือกลายเป็นนอนแทะกระดาษไปเลย เพราะไม่สนใจปฏิบัติ ถ้านำที่เราศึกษาเล่าเรียนมาแล้วมาปฏิบัติก็กลายเป็นความจริงขึ้นมา แล้วทรงมรรคทรงผลได้จากความจริง คือ

ภาคปฏิบัตินี้แล จึงขอให้ท่านทั้งหลายจำเอาไว้และนำไปปฏิบัติให้สดๆ ร้อนๆ ทุกองค์ๆ อย่าไปคิดเฉื่อยชานะว่ามรรคผลนิพพานล้าสมัยไปแล้ว ตัวเองนั้นแหละตัวครีตัวล้าสมัยไปปลบล้างมรรคผลนิพพานที่ศาสตารงค์เอกตรัสไว้ชอบแล้วๆ ให้เป็นของครีของล้าสมัย เพราะเราหมดค่าหมดราคา สิ่งทั้งหลายกลายมาหมดค่าหมดราคา

เหมือนเราเอาทุกสิ่งทุกอย่างที่ว่าเป็นเครื่องประดับประดับคนตายประดับเท่าไรมันก็ประดับคนตาย มีความหมายอะไร อันนี้คนตายทั้งเป็นพระตายทั้งเป็น ไม่มีความหมายในธรรมทั้งหลาย แล้วก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร ให้พากันจำเอา วันนี้พูดเพียงเท่านี้ ขอความสวัสดิ์จงมีแก่บรรดาพี่น้องทั้งหลายโดยทั่วหน้ากันเทอญ

ท้ายเทศน์ :

เวลานี้มารกำลังขึ้นศาสนา พอมันเปิดตัวออกมาปั๊บเราจับได้ปั๊บ ...มันสู้เราแล้ว วิษณุ แต่ก่อนมันเก็บตัว เราก็คอยพยายามเอา รู้เต็มหัวใจ แต่ไม่มีสักขีพยาน จับไม่ได้ก็ยังไม่ออก ทีนี้พอมันออกมาป้องกันคุณทักษิณปั๊บ จับตัวได้แล้วทีนี้ก็ชดเลย ทีนี้มันก็เลยเป็นข้าศึกกับเรา อะไรๆ ที่เป็นคนของหลวงตาบ้วนนี้ให้ย้าย เช่นอย่างหมอจักรธรรมว่าเป็นคนของหลวงตาบ้วนนี้ สั่งให้ย้าย มันพูดอย่างหยาบคายมากทีเดียวนะ คนของหลวงตาบ้วนนี้เป็นคนของพุทธศาสนา คนของพุทธศาสนาย้ายหมดเลย ความหมายว่าอย่างนั้น มันเข้ามาตีเรา เอาดีไป มันจะไปไหน มันจะกินทั้งนั้น ก็เราไม่มีอะไรนี่

เราทำประโยชน์ให้โลกจนไม่มีอะไรติดเนื้อติดตัวด้วยความเมตตาทั้งนั้น มันสั่งออกมาข้างนอก เราจับอยู่แต่ข้างนอกแล้วหยั่งเข้ามา ยังจับตัวไม่ได้ วันนั้นมันจึงออกมามันป้องกันที่ว่านายกะฟ้องคุณสนธิ เราก็ใส่เข้าไปตรงนั้น ฟ้องอะไร คุณสนธิก็เท่ากับลูกของรัฐบาล พ่อแม่ฆ่าลูกเคยมีหรือ ใช้ไม่ได้ เราก็เลยบอกให้เลิกเสีย เขาจะเลิกหรือไม่ก็แล้วแต่เขา พ่อฆ่าลูกไม่เคยมีแหละ เราว่าอย่างนั้น นี่รัฐบาลฟ้องคุณสนธิแล้วจะเรียกเงินเท่านั้นล้านเท่านั้นล้าน เรียกเท่าไรก็ไม่มี ความหมาย ผู้นี้จมนแล้วผู้ฟ้องผู้ใหญ่ที่ถูกจมนแล้วไม่มีความหมาย เสียมาก เราก็ว่าอย่างนี้ละ

วิษณุมาบอกว่าฟ้องนี้ฟ้องเป็นรายบุคคล ออกมาเหล่านี้มันจะมาแก้กัน ฟ้องรายบุคคลอย่างนั้นอย่างนี้ ทีนี้จับตัวได้แล้ว ขึ้นเลยปั๊บตัวนี้ตัวทำลายศาสนา เอาเลยทีนี้พอจับได้อย่างจังมันก็สู้เรา คิดดูย้ายหมอจักรธรรมว่าเป็นคนของหลวงตาบ้วนจะย้ายๆ ก็เท่ากับเป็นคนของพระพุทธเจ้าทุกๆ คนเป็นชาวพุทธ มันย้ายหมดพูดง่าย ๆ มันไม่คิดนะว่ามันกระเทือนมากขนาดไหนที่มันว่าคนของหลวงตาบ้วนย้ายหมด

การย้ายด้วยวิริยमानะด้วยความโกรธความแค้นในใจไม่เป็นธรรม เขาก็จะฟ้องกลับก็ได้ เข้าใจไหม ถ้าเป็นธรรม ธรรมตรงแนวเลยไม่ผิด ฟ้องอย่างนี้ไม่มีเหตุมีผล ไม่มีกฎหมายมาให้ฟ้องอย่างนี้ มันเอาอะไรมาฟ้อง นี่เป็นคนของประชาชนต่างหาก ไม่ใช่คนของหลวงตาบ้วน คนทั้งประเทศชาวพุทธนี้เป็นคนของพระพุทธเจ้าต่างหาก มัน

เอาคนของหลวงตาบัว หลวงตาบัวก็คนของพระพุทธเจ้าก็กระเทือนหมดละซี มันไม่รู้
ว่ามันจะกว้างขวางขนาดไหนมันตีมาหาเรา นี่เวลาตีออกไปมันก็จะเป็นอย่างนั้น มันก็
เข้าหามันนั่นแหละ

แต่ก่อนมันเก็บตัวมันไว้ มันว่ามันฉลาด มันออกมาป้องกันคุณทักษิณ เราจับได้
ปั๊บ จับออกมาก็ตัวนี้ตัวทำลายศาสนา ชัดกันปั๊บ ทีนี้มันสู้ สู้กันเลย สู้แบบหยาบๆ
แบบไม่มีธรรม มันก็สนุกฟัง เพราะคนหนึ่งจะว่าแบบไหนไม่มีโลกนะ เราไม่มี พุด
อย่างตรงไปตรงมา อันนั้นมันไม่ตรงมีแต่จะเอาแพ้อาชนะกับเรา เราไม่มีแพ้อชนะ
เป็นธรรมล้วนๆ มันเข้ากันไม่ได้ นี่ละเรียกว่าขั้บรถชนภูเขา มันเก่งนักขั้บรถชนภูเขา
ภูเขาคือธรรม แล้วรถก็คือตัวบุคคลๆ จะไปเก่งกว่าธรรมไม่ได้ เก่งกว่าธรรมเก่งกว่า
กรรมไม่ได้ พุดนี้มันเข้านี้หรือเปล่าก็ไม่รู้ละ ถ้าออกแล้วมันเข้าไหนก็ไม่ว่าละเรา ถ้าลง
ได้ออกไม่มีดอย ผางเลยทีเดียวนะ เพราะเราไม่มีพิษมีภัย

(มีสว.มากราบหลวงพ่อบุญสามคน อุบล สมุทรสาคร สว.กรุงเทพฯ) เอาให้ตีนะอย่า
ให้เขามาลากไป ไอ้พวกเลวทรามมันลากไป ๆ เอาไปเป็นเครื่องมือของมันหมดนั่นละ
เข้าใจไหมละ เอาไปเป็นเครื่องมือของมันหมด ทำลายชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เอา
ให้ตีนะเรา เรานี้อุ้มชาติ (ฟังหลวงตาอยู่ตลอดครับ ฟังพุดให้ข้อคิดต่าง ๆ) เทศน์มามาก
ต่อมากมันผิดที่ตรงไหน เอาอ้างมา เป็นอย่างไรธรรมของหลวงตาที่เทศน์ออกไปเป็น
อย่างไรบ้าง (พุดเรื่องบ้านเมืองดีครับ เวลานี้ไม่มีใครยังได้เลยอำนาจ มีหลวงตาคน
เดียวที่ยังได้) ต้องสองสามเข้าไปซิ มีคนเดียวได้อย่างไร ประเทศชาติมันหนักขนาดไหน
(สองสามกับสองร้อยนี้มันสู้ไม่ไหว) ฟาดเข้าไปซิ ฟัง หมัดเดียวสู้ไม่ไหวเอาสองหมัดซัด
เข้าไป เข้าใจหรือ

เราไม่อยากพุดนะพุดจริง ๆ คือเรานี้ธรรมล้วนๆ ออก จะพุดไปทางไหนไม่ว่า
หนักเบาเล็กน้อย เผ็ดร้อนขนาดไหนจะเป็นธรรมล้วนๆ เลย ไม่มีการกระทบกระเทือน
แก่ผู้ใด อันเป็นฝ่ายกิเลสไม่มีในธรรมในใจของเรา (ตอนนี้ยังไม่อยู่ไอ้คนนี่ไม่รู้จะทำ
ยังไง) ถ้ายังไม่อยู่ก็ต่บก้นมันลงทะเลซิละ ถ้ามันยังไม่อยู่แล้วก็ต่บก้นให้มันลงทะเลไป
เลย พวกเราอยู่สบาย เราก็คอนเขาก็คอนนี่ละ คนทั้งประเทศจะยังไม่อยู่ได้อย่างไร คนชั่ว
มันมีไม่กี่คน คนดีมีทั้งประเทศยังไม่อยู่ได้อย่างไร ขอให้รวมหัวกันเป็นประชาชนเต็ม
เม็ดเต็มหน่วยก็แล้วกัน

(ตอนที่สนธิไปออกรายการอะไรก็ตีนะครับ จะได้ปลุกกระแสคนด้วย) ก็นั่นแล้ว
ประชาชน รัฐบาลเกิดขึ้นจากประชาชน ประชาชนไปหย่อนบัตรให้รัฐบาลทั่วประเทศ
ปั๊บบังคับให้ไปหย่อน หย่อนเอาคนดี เมื่อมันไม่ดีแล้วประชาชนก็เอาได้ใช้ใหม่ละ
ตำหนิได้ หรือจะคว่ำรัฐบาลก็คว่ำได้ประชาชน จะผิดไปไหนวะ เราไม่มีกฎหมายละ มี

แต่ธรรม ธรรมนี้เป็นอย่างนั้นได้ ยกขึ้นให้ดี ไม่ดีก็ทิ้งเท่านั้น ซ่อมแซมอะไรไม่ดี จะทำอะไรให้ดี ไม่ดีก็ทิ้ง

(วันนี้ไม่อยากให้หลวงตาเครียด) เราไม่เครียด พวกนี้ละมันเครียด เรามันไม่เครียด (หลวงตาเป็นพระด้วย ต้องช่วยกันคนละไม้ละมือประชาชน) ก็อย่างนั้นแล้ว เราเป็นผู้เบิกทางที่จะก้าวเดินในบรรดาพี่น้องทั้งหลาย เราเป็นผู้เบิกทางๆ ให้ด้วยเหตุด้วยผลทุกอย่าง เราชักชาติก็ก้าวเดิน ถ้ารักเงินรักไอ้หลังลายก็ให้วิ่งตามเขา เขาเอาหลังลายไปะหงายไปเลยนะ พวกนี้มีมาก มันเอาเงินไปโปะๆ ล้มระนาวไป อันนี้ทำให้วิตกมาก ถ้าเป็นธรรมอยู่แล้วกองเท่าภูเขาจะมาแกะ เขาไม่เคยสนใจ เพราะธรรมเลิศกว่านั้นเป็นไหนๆ

เอาละเล็ก ๆ หมดเวลาแล้ว ใครจะอยู่อีกจงตัวต่อ

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุเสียงธรรม **FM 103.25 MHz**